



SLOVENSKÁ REPUBLIKA

## UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

II. ÚS 124/2017-32

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 14. februára 2017 v senáte zloženom z predsedu Lajosa Mészárosa, zo sudkyne Ľudmily Gajdošíkovej a sudcu Ladislava Orosza (sudca spravodajca) predbežne prerokoval sťažnosť [REDAKČNÝ ZNAČENIE], [REDAKČNÝ ZNAČENIE], zastúpeného advokátom JUDr. Michalom Fecil'akom, Jesenná 8, Prešov, ktorou namieta porušenie základných práv podľa čl. 20 ods. 1 a 4 a čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a čl. 11 ods. 1 a 4 a čl. 36 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd, ako aj práv podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd a čl. 1 Dodatkového protokolu k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd rozsudkom Krajského súdu v Prešove sp. zn. 6 Co 214/2013 z 1. decembra 2016, a takto

### **r o z h o d o l :**

Sťažnosť [REDAKČNÝ ZNAČENIE] o d m i e t a ako neprípustnú.

### **O d ô v o d n e n i e :**

#### **I.**

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 3. februára 2017 doručená a podaniami z 2. februára 2017 a 8. februára 2017 doplnená sťažnosť [REDAKČNÝ ZNAČENIE], [REDAKČNÝ ZNAČENIE] (ďalej len „sťažovateľ“), zastúpeného

advokátom JUDr. Michalom Feciľakom, Jesenná 8, Prešov, ktorou namieta porušenie základných práv podľa čl. 20 ods. 1 a 4 a čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a čl. 11 ods. 1 a 4 a čl. 36 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd (ďalej len „listina“), ako aj práv podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) a čl. 1 Dodatkového protokolu k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dodatkový protokol“) rozsudkom Krajského súdu v Prešove (ďalej len „krajský súd“) sp. zn. 6 Co 214/2013 z 1. decembra 2016 (ďalej len „napadnutý rozsudok“).

Zo sťažnosti a z príloh k nej priložených vyplýva, že sťažovateľ sa žalobou doručenou Okresnému súdu Prešov (ďalej len „okresný súd“) ako vlastníkom pozemku, ktorý sa nachádza v katastrálnom území mesta Prešov, proti žalovaným ako vlastníkom stavby postavenej na pozemku vo vlastníctve sťažovateľa domáhal náhrady za obmedzovanie vlastníckeho práva stavbou bytového domu.

Okresný súd rozsudkom sp. zn. 17 C 209/2011 z 11. júla 2013 (ďalej len „rozsudok z 11. júla 2013“) žalobu sťažovateľa zamietol a zároveň mu uložil povinnosť nahradiť trovy konania. Proti rozsudku okresného súdu podal sťažovateľ 23. septembra 2013 odvolanie. Krajský súd pred rozhodnutím o odvolaní konanie prerušil uznesením sp. zn. 6 Co 214/2013 z 2. februára 2016 do rozhodnutia ústavného súdu o návrhu krajského súdu z 28. septembra 2015 na začatie konania o súlade § 23 ods. 5 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 182/1993 Z. z. o vlastníctve bytov a nebytových priestorov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o vlastníctve bytov“). Ústavný súd o návrhu krajského súdu rozhodol uznesením sp. zn. PL. ÚS 14/2016 zo 7. decembra 2016 tak, že návrh krajského súdu odmietol.

Krajský súd následne napadnutým rozsudkom odvolaním napadnuté rozhodnutie prvostupňového súdu vo veci samej potvrdil ako vecne správne a vo výroku o náhrade trov konania zmenil tak, že sťažovateľa zaviazal nahradiť trovy prvostupňového aj odvolacieho konania.

Sťažovateľ v sťažnosti argumentuje, že zriadením vecného bremena podľa § 23 ods. 5 zákona o vlastníctve bytov nedošlo k vyrovnaniu vzťahov medzi vlastníkom neoprávnenej stavby, teda žalovanými, a vlastníkom pozemku, teda sťažovateľom, v tom smere, aby „*mali žalovaní právo užívať pozemok sťažovateľa bez poskytnutia primeranej náhrady počas trvania obmedzenia. Špeciálny právny predpis citovaným ustanovením iba zamedzuje vysporiadať právny vzťah podľa ust. § 135c ods. 1 ObčZ, odstránením stavby na náklady vlastníka stavby. Sťažovateľ má za to, že porušovateľ sa mýli, pokiaľ má za to, že sťažovateľ má trpieť bezplatné užívanie jeho pozemku žalovanými, a to na základe ust. § 23 ods. 5 BytZ, čo by znamenalo, že sťažovateľ môže byť obmedzený zo zákona (BytZ), pretože je to v rozpore s článkom 20 ods. 4 Ústavy SR a článkom 11 ods. 4 Listiny základných práv a slobôd, keďže sťažovateľ môže byť obmedzený iba na základe zákona a nie zo zákona. K veci sťažovateľ uvádza, v tomto konaní sa nedomáhal jednorazovej náhrady za zriadené vecné bremeno, ako to nesprávne uviedli konajúce súdy, s tým, že jeho nárok je premlčaný, ale domáha sa náhrady za nútené obmedzenie vlastníckeho práva, a to za vymedzené časové obdobie. Súdy tak nesprávne posudzovali to, čo nebolo predmetom tohto konania, tzv. aj premlčanie toho, čo nebolo predmetom tohto konania. Sťažovateľ sa v predmetnom konaní domáhal náhrady za nútené obmedzenie vlastníckeho práva zákonným vecným bremenom v prospech žalovaných, na základe ktorého je obmedzený v užívaní parcely KN-C č. [REDAKOVANÉ] bytovým domom vo vlastníctve žalovaných, v období od 08. 09. 2009 do 07. 09. 2011.“*

Sťažovateľ zastáva názor, že nútené obmedzenie vlastníckeho práva nie je možné uplatniť v súkromnom záujme a bez primeranej náhrady, keďže by bolo v rozpore s čl. 20 ods. 4 ústavy, čl. 11 ods. 4 listiny a čl. 1 dodatkového protokolu.

Napadnutý rozsudok krajského súdu je podľa názoru sťažovateľa arbitrárny a zjavne neodôvodnený, keďže interpretácia a aplikácia príslušných právnych noriem krajským súdom je zjavne protirečivá, popiera pravidlá formálnej a právnej logiky a je v extrémnom rozpore s princípmi spravodlivosti. Keďže právne závery krajského súdu sú podľa názoru sťažovateľa v extrémnom nesúlade so zákonom, je napadnutý rozsudok v rozpore s čl. 46 ods. 1 ústavy, čl. 36 ods. 1 listiny a čl. 6 ods. 1 dohovoru.

Sťažovateľ poukazuje na to, že bol obmedzený proti svojej vôli, pričom „v zmysle článku 20 ods. 4 Ústavy SR, ako aj čl. 11 ods. 4 Listiny základných práv a slobôd, vyvlastnenie alebo nútené obmedzenie vlastníckeho práva je možné iba v nevyhnutnej miere vo verejnom záujme, a to na základe zákona a za primeranú náhradu. To je zjavné aj zo skutočností, že ani Listina základných práv a slobôd, ani platná Ústava Slovenskej republiky, s núteným obmedzením vlastníckeho práva v súkromnom záujme výslovne nepočíta. Sťažovateľ teda namieta, že porušovateľ neposúdil uplatnený nárok sťažovateľa v intenciách uznesenia PL. ÚS 14/2016 zo 07. 12. 2016 a ustanovenia § 23 ods. 5 zákona č. 182/1993 Z. z. si vyložil ústavne nekonformným spôsobom v rozpore s čl. 20 ods. 4 Ústavy SR.“.

S poukazom na nález ústavného súdu sp. zn. PL. ÚS 42/2015 z 12. októbra 2016 sťažovateľ zdôrazňuje, že primeraná náhrada za nútené obmedzenie vlastníckeho práva môže mať aj povahu opakujúceho sa plnenia. Na základe uvedeného sťažovateľ zastáva názor, že ním uplatnený nárok na náhradu za obmedzenie vlastníckeho práva z dôvodu nemožnosti užívať pozemok v jeho vlastníctve, na ktorom stojí stavba bytového domu vo vlastníctve žalovaných, za obdobie od 8. septembra 2009 do 7. septembra 2011 (za dva roky spätne odo dňa podania žaloby) nie je premlčaný. Z uvedeného zároveň vyplýva, že všeobecné súdy, ktoré uplatnený nárok sťažovateľa zamietli z dôvodu, že je premlčaný, porušili jeho práva zaručené mu ústavou, listinou a dohovorom.

Na základe uvedeného sťažovateľ navrhuje, aby ústavný súd po prijatí sťažnosti na ďalšie konanie rozhodol nálezom, ktorým vysloví, že napadnutým rozsudkom krajského súdu boli porušené jeho základné práva garantované v čl. 20 ods. 1 a 4, čl. 46 ods. 1 ústavy a čl. 11 ods. 1 a 4 a čl. 36 ods. 1 listiny, ako aj práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru a čl. 1 dodatkového protokolu, napadnutý rozsudok krajského súdu v spojení s rozsudkom okresného súdu z 11. júla 2013 zruší a vec vráti okresnému súdu na ďalšie konanie. Sťažovateľ si zároveň uplatňuje úhradu trov konania, ktoré mu vznikli v súvislosti s jeho právnym zastupovaním advokátom JUDr. Michalom Fecil'akom v konaní pred ústavným súdom.

## II.

Podľa čl. 127 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon neustanovuje inak.

Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na ktorých prerokovanie nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú zákonom predpísané náležitosti, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

Ústavný súd v súvislosti so skúmaním podmienok konania o sťažnosti sťažovateľa v rámci jej predbežného prerokovania zistil, že sťažovateľ podal okresnému súdu 2. februára 2017 dovolanie smerujúce proti napadnutému rozsudku krajského súdu. Ústavný súd tiež zistil, že okresný súd spis vzťahujúci sa na konanie vedené pod sp. zn. 17 C 209/2011 na rozhodnutie o podanom dovolaní do dňa rozhodnutia ústavného súdu o sťažnosti Najvyššiemu súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) ešte nepredložil.

V nadväznosti na uvedené zistenia ústavný súd pri predbežnom prerokovaní posudzoval sťažnosť sťažovateľa, zohľadňujúc skutočnosť, že jeho právomoc rozhodovať o sťažnostiach podľa čl. 127 ods. 1 ústavy je založená na princípe subsidiarity. Ústavný súd v tejto súvislosti podčiarkuje, že zmysel a účel jeho subsidiárneho postavenia pri ochrane

základných práv a slobôd spočíva v tom, že ochrana ústavnosti nie je a ani podľa povahy veci nemôže byť výlučne úlohou ústavného súdu, ale úlohou všetkých orgánov verejnej moci v rámci im zverených kompetencií. Právomoc ústavného súdu predstavuje v tomto kontexte *ultima ratio* inštitucionálny mechanizmus, ku ktorého uplatneniu dôjde až v prípade nefunkčnosti všetkých ostatných orgánov verejnej moci, ktoré sa na ochrane ústavnosti podieľajú. Opačný záver by znamenal popieranie princípu subsidiarity právomoci ústavného súdu podľa zásad uvedených v § 53 ods. 1 zákona o ústavnom súde (III. ÚS 149/04).

Ústavný súd odkazuje aj na svoju doterajšiu judikatúru (m. m. IV. ÚS 177/05), podľa ktorej vyčerpaním opravných prostriedkov alebo iných právnych prostriedkov, ktoré zákon sťažovateľovi na ochranu jeho základných práv alebo slobôd účinne poskytuje a na ktorých použitie je sťažovateľ oprávnený podľa osobitných predpisov, nemožno rozumieť už samotné podanie posledného z nich oprávnenou osobou, ale až rozhodnutie o ňom príslušným orgánom. V okolnostiach posudzovaného prípadu sťažovateľ podaním dovolania, ako aj podaním sťažnosti podľa čl. 127 ods. 1 ústavy vedome vytvoril stav, keď by o jeho veci mali súbežne rozhodovať dva orgány súdneho typu (najvyšší súd ako dovolací súd a ústavný súd), čo nie je v podmienkach právneho štátu rešpektujúceho princíp právnej istoty prijateľné. Vzhľadom na skutočnosť, že uplatnenie právomoci dovolacieho súdu vo veci sťažovateľa predchádza uplatneniu právomoci ústavného súdu, možno považovať podanie sťažnosti ústavnému súdu ešte pred rozhodnutím dovolacieho súdu ako predčasné (m. m. IV. ÚS 142/2010, IV. ÚS 467/2013).

Ústavný súd pripomína, že aj pod vplyvom judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva vo svojej rozhodovacej činnosti zastáva názor (napr. I. ÚS 169/09, I. ÚS 289/09), podľa ktorého v prípade podania mimoriadneho opravného prostriedku (dovolania) a súbežne podanej sťažnosti podľa čl. 127 ods. 1 ústavy je takáto sťažnosť považovaná za prípustnú až po rozhodnutí o dovolaní. Zároveň ústavný súd v tejto súvislosti vo svojej judikatúre uvádza (napr. m. m. I. ÚS 184/09, I. ÚS 237/09, I. ÚS 239/09, IV. ÚS 49/2010, IV. ÚS 453/2010), že lehota na prípadné podanie sťažnosti po rozhodnutí o dovolaní sa považuje v zásade za zachovanú aj vo vzťahu k predchádzajúcemu právoplatnému rozhodnutiu, s výnimkou prípadov, keď to konkrétne okolnosti veci zjavne vylučujú. Nie je

preto dôvodné, aby sťažovateľ v prípade podania dovolania podal zároveň aj sťažnosť podľa čl. 127 ods. 1 ústavy, pretože aj za predpokladu, že by dovolací súd dospel k záveru, že dovolanie nie je prípustné, nemožno sťažnosť podľa čl. 127 ods. 1 ústavy smerujúcu proti rozhodnutiu, ktoré predchádzalo rozhodnutiu dovolacieho súdu, odmietnuť z dôvodu, že bola podaná oneskorene (porovnaj k tomu aj rozsudok Európskeho súdu pre ľudské práva z 8. 11. 2007 vo veci Soffer proti Českej republike, sťažnosť č. 31419/04, alebo rozsudok Európskeho súdu pre ľudské práva z 12. 11. 2002 vo veci Zvolský a Zvolská verzus Česká republika, sťažnosť č. 46129/99, a jeho body 51, 53, 54).

Na základe uvedeného ústavný súd pri predbežnom prerokovaní sťažnosť sťažovateľa uplatnením zásady *ratio temporis* odmietol ako neprípustnú podľa § 53 ods. 1 v spojení s § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

Vzhľadom na odmietnutie sťažnosti bolo bez právneho dôvodu zaoberať sa ďalšími návrhmi uplatnenými v sťažnosti.

**P o u č e n i e :** Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 14. februára 2017